

**PROVINCIAAL BLAD
VAN LIMBURG
2005/19**

Gedeputeerde Staten van Limburg

maken ter voldoening aan het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht en de Provinciewet bekend dat zij in hun vergadering van 12 april 2005 hebben vastgesteld:

de 'Beleidsregels voor het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV2), periode 2005-2009, voor de ISV-projectgemeenten', houdende criteria voor prioritering van subsidieaanvragen door de ISV-projectgemeenten alsmede regels voor de bepaling van de hoogte van subsidiebedragen.

**Beleidsregels voor het Investeringsbudget Stedelijke
Vernieuwing (ISV2), periode 2005-2009, voor de ISV-
projectgemeenten**

Provincie Limburg, april 2005

INHOUDSOPGAVE

1. Beleidsregels ISV2-projectgemeenten
pagina 3
2. Doelen ISV2 projectgemeenten
pagina 4
3. Definities projecttypen ISV2
pagina 6
 - 3.1. Algemeen
pagina 6
 - 3.2. Centrumplan
pagina 7
 - 3.3. Functieveranderingslocatie
pagina 7
 - 3.4. Herstructureringsproject
pagina 8
 - 3.5. Geluidssanering
pagina 8
4. Verdere ontschotting ISV2
pagina 9
 - 4.1. Onderzoek naar meer bestedingsruimte
pagina 9
 - 4.2. Bestuurlijke afspraak 'geluid'
pagina 10
5. Bodemsanering
pagina 11
 - 5.1. Verbeteren leefbaarheid
pagina 11
 - 5.2. Nieuwe bodemmiddelen
pagina 11
6. Nieuwe werkwijze
pagina 12
 - 6.1. Oude systematiek
pagina 12
 - 6.2. Afsprakenkaders
pagina 12
 - 6.3. Projectteams
pagina 12

- pagina 13
- 7. Selectiemethodiek
 - pagina 15
 - 7.1. Algemeen
 - pagina 15
 - 7.2. Inhoudelijke doelen
 - pagina 15
 - 7.3. Financiële knelpunten
 - pagina 16
 - 7.4. Evaluatie
- pagina 17
- 8. Subsidieberekening
 - pagina 18
 - 8.1. Algemeen
 - pagina 18
 - 8.2. Grondexploitaties
 - pagina 18
 - 8.3. Herinrichting openbare ruimte
 - pagina 19
 - 8.4. Proces
- pagina 20
- 9. Subsidiedrempel en –plafond
- pagina 21
- 10. Puntenscoretabel
- pagina 23
- 11. Basisgegevens
 - pagina 23
 - 11.1. Strategische visie
 - pagina 24
 - 11.2. Beschrijving bestaande situatie
 - pagina 24
 - 11.3. Beschrijving nieuwe situatie
 - pagina 24
 - 11.4. Financiële gegevens
 - pagina 25

1. **Beleidsregels ISV2-projectgemeenten** **Nieuwe ronde, nieuwe kansen!?**

Nieuwe ronde, nieuwe kansen. Want nieuwe kansen benutten is één van de belangrijkste redenen voor deze nieuwe beleidsregels. Immers als er geen nieuwe kansen zijn hebben nieuwe beleidsregels geen nut. De nieuwe kansen liggen enerzijds op het realiseren van doelen die de Provincie in het kader van de vijf thema's uit het coalitieakkoord heeft gesteld en anderzijds op het uitbuiten van kennis over projecten en knelpunten bij de voorbereiding daarvan, die is opgedaan in de eerste ISV-periode.

De oude regeling is halverwege het eerste ISV-tijdvak uitvoerig geëvalueerd. Aanleiding hiervoor was het gegeven, dat de eerste jaren relatief weinig ISV-aanvragen bij de Provincie waren ingediend en nog minder gehonoreerd. De gemeenten kaarten als belangrijkste oorzaken aan, de complexiteit en onduidelijkheid van de beleidsregels, de complexiteit van stedelijke vernieuwingsprojecten, lage subsidiepercentages en het ontbreken van voldoende mankracht en expertise bij gemeenten. Op grond van de oude beleidsregels diende een ISV-aanvraag een volledig uitgewerkt plan te bevatten, voorzien van een ondertekende samenwerkingsovereenkomst tussen marktpartij(en) en gemeente over een te realiseren grondexploitatie en een besteksgereed plan voor de herinrichting van de openbare ruimte, beiden voorzien van een financiële onderbouwing. Pas dan kon een uitspraak worden gedaan over de mogelijkheid van een ISV-subsidie en een indicatie over de hoogte daarvan. Naar aanleiding van de evaluatie hebben Gedeputeerde Staten medio 2003 de beleidsregels gewijzigd, waarbij onder meer de geldende subsidiepercentages zijn verhoogd. Ingrijpende wijziging van geldende procedures was destijds, gelet op precedentwerking, ongewenst.

De lokale politiek vraagt echter steeds meer om een vroegtijdige garantie voor het al dan niet verkrijgen van een ISV-bijdrage en een indicatie over de hoogte daarvan. Dit is voor veel gemeenteraden zelfs een vereiste alvorens een 'go-or-no-go'-besluit wordt genomen. De Provincie hanteert in dit soort discussies normaliter altijd de stelregel, dat een indicatie van de hoogte van een ISV-bijdrage, nooit inzet mag zijn bij onderhandelingen tussen gemeenten en marktpartijen. Dit zou de onderhandelingen vertroebelen. Primaire inzet blijft derhalve, dat gemeenten een zo goed mogelijk onderhandelingsresultaat behalen met marktpartijen over te realiseren prestaties en de financiering daarvan. De Provincie realiseert zich echter ook, dat gemeenten vaak in een lastige onderhandelingspositie met projectontwikkelaars verkeren. Derhalve wil de Provincie op dit punt enigszins de helpende hand reiken door in een vroegtijdig stadium, binnen bandbreedtes, een indicatie van een eventuele subsidie te geven. Het beoogde effect hiervan is niet om deze subsidie indirect als extra winst in de tas van de projectontwikkelaar te laten verdwijnen, maar meer om maatschappelijk gewenste projecten van de grond te laten komen. ISV-subsidie als smeergeld dus.

Thans, bij de aanvang van een nieuw ISV-tijdvak, is het uitgelezen moment om de destijds gemaakte opmerkingen te verwerken bij het opstellen van nieuwe beleidsregels. De grondslag van deze nieuwe beleidsregels is gelegen in artikel 17, lid 2 van de "Subsidieverordening voor het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, periode 2005-2009. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van de dag na publicatie in het Provinciaal Blad. Nieuwe ronde, nieuwe kansen dus. Met een knipoog naar de systematiek uit het eerste ISV-tijdvak waar de Provincie alleen uitspraken deed over kant-en-klare plannen en werkte met een tweetal jaarlijkse indienrondes, met voor

iedere ronde in principe nieuwe kansen. Een systematiek die de Provincie wil verlaten met deze nieuwe beleidsregels.

2. Doelen ISV2 projectgemeenten, relatie met thema's 'Vitale kernen en buurten', 'Jong zijn in Limburg' en de woonvisie

Eén van de belangrijkste insteken voor het nieuwe ISV-beleid voor projectgemeenten is dat de Provincie wil inzetten op de projecten die enerzijds het beste inspelen op onze doelen en anderzijds behoorlijke financiële tekorten vertonen. Die doelen zijn immers letterlijk de knelpunten die de Provincie in het kader van het coalitieakkoord 'Limburg verlegt grenzen' (2003-2007) wil meehelpen oplossen. Een aanpak via de inmiddels bekende 5 thema's dient ervoor te zorgen dat de samenwerking tussen diverse sectoren binnen de Provincie wordt bevorderd en dat bestaande instrumenten dusdanig worden bewerkt dat ze optimaal bijdragen aan het realiseren van de doelen uit de thema's. Het ISV is zo'n instrument en dus wordt de overgang per 1 januari 2005 naar een nieuw ISV-tijdvak benut om waar nodig, het instrumentarium te optimaliseren.

Een andere belangrijke insteek is dat de Provincie gemeenten in een veel vroeger stadium zicht wil bieden op de mogelijkheid (en binnen ruime bandbreedtes de hoogte) van een ISV-subsidie. Dit geschiedt aan de hand van het geven van een stuk commitment aan globale plannen, waarover Provincie en gemeente afspreken, daar samen de schouders onder te zetten. Ondanks het feit dat in zo'n vroeg stadium natuurlijk nog geen keiharde garanties voor een subsidie kunnen worden gegeven, en al helemaal niet over de exacte hoogte daarvan, wordt met deze nieuwe insteek wel voor een belangrijk deel tegemoet gekomen aan de wens van veel gemeenten. De Provincie schat in, dat met deze handreiking een aantal moeizame projecten, toch van de grond kan komen. De Provincie is niet bevreesd, dat de indicatie van de hoogte van een mogelijke ISV-bijdrage alsnog de onderhandelingen met marktpartijen vertroebelt. Duidelijke communicatie tijdens de voorbereiding van een project, zal ook bij gemeenten het besef doen doordringen, dat niet een zo hoog mogelijke subsidie zaligmakend is, maar een zo klein mogelijk tekort.

Bij het opstellen van nieuwe beleidsregels voor de ISV-projectgemeenten zijn de doelen die de Provincie wil nastreven als uitgangspunt gehanteerd. De Provincie is niet op zoek naar nieuwe doelen. Het is immers nog geen twee jaar geleden, dat de Provincie met de introductie van een vijftal thema's heeft aangegeven welke koers zij deze coalitieperiode vaart. De nieuwe systematiek in de beleidsregels richt zich dan ook op projecten die op bestaande doelen uit deze thema's inspelen. Naast de relatie met de thema's is ook de relatie met de nieuwe woonvisie belangrijk. De Provincie wil met deze nieuwe woonvisie een belangrijke kwaliteitsslag maken op het gebied van de woningbouw. De Provincie streeft naar een voldoende kwalitatief en kwantitatief aanbod aan diverse typen woningen en woonmilieus. Belangrijk aandachtspunt daarbij vormen de programma's wonen-welzijn-zorg die de regio's samen met de Provincie hebben opgesteld. Gelet op de afnemende woningbehoefte ten gevolge van negatieve demografische ontwikkelingen in Limburg, kan al snel worden geconstateerd dat aanpassing van de bestaande voorraad de komende jaren een belangrijk speerpunt wordt binnen het woonbeleid. Ook het herbestemmen van 'rotte plekken' zal de komende periode een belangrijk aandachtspunt blijven. Naast deze inhoudelijke

overwegingen, heeft de Provincie ook haar eigen rol op het gebied van het woonbeleid kritisch onder de loep genomen. Het is de bedoeling dat de komende jaren wordt omgeschakeld van een toetsende overheid naar een pro-actief meedenkende en ontwikkelingsgerichte overheid. De Provincie zal daarbij selectief te werk gaan. De Provincie kan immers niet alle problemen oplossen. Het ISV-instrument is bij uitstek geschikt om deze nieuwe provinciale rol vorm en inhoud te kunnen geven.

Uiteraard dienen de doelen ook te passen bij de door het rijk geformuleerde prestatievelden, welke in het provinciaal beleidskader ISV2 zijn opgenomen. De Provincie wil selectief te werk gaan en zal zich richten op enkele belangrijke speerpunten. Teneinde te bepalen welke doelen de Provincie met dit beleid wil nastreven, is een vergelijking gemaakt tussen het rijksbeleidskader ISV2, het provinciaal beleidskader ISV2 en de provinciale thema's 'Vitale kernen en buurten' en 'Jong zijn in Limburg'.

Deze thema's hebben beide overlappingsen en raakvlakken met de prestatievelden uit het rijksbeleidskader en het provinciaal beleidskader ISV2. Aan de hand van deze exercitie zijn vijf gemeenschappelijke doelen gedestilleerd.

1. *Het realiseren van voldoende betaalbare woningen in de sociale huur en de goedkope koopsector voor starters, senioren en studenten;*

Een veel gehoord knelpunt in diverse regio's is een onevenwichtige verdeling van sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen tussen stad en plattelandsgemeenten, waarbij de stad in verhouding te veel woningen van dit type heeft en plattelandsgemeenten te weinig. Het gevolg hiervan is dat enerzijds starters in plattelandsgemeenten nauwelijks kans maken op een woning in de eigen gemeente en anderzijds dat veel starters, waaronder uitkeringsgerechtigden, noodgedwongen aangewezen zijn op een woning in de stad. De Provincie legt in het provinciaal beleidskader ISV2 een accent waar het gaat om het beter in balans brengen van die verhouding, hetgeen zijn vertaalslag vindt in deze beleidsregels ISV2 voor de projectgemeenten.

2. *Het realiseren van een voldoende gedifferentieerd aanbod aan nultredenwoningen, zorgwoningen en -voorzieningen, waarbij een extra accent wordt gelegd op toename van de voorraad nultredenwoningen door het aanpassen van de bestaande voorraad;*

De Minister van VROM hanteerde in haar brief aan de Tweede Kamer in september 2003 de volgende definitie voor een nultredenwoning: Woning die van buitenaf zonder trap bereikbaar is en waarvan alle verblijfsruimten op één niveau zijn gesitueerd. Omwille van het verbeteren van duurzaamheid en kwaliteit wil de Provincie bevorderen, dat nultredenwoningen eveneens dienen te zijn uitgerust en ingedeeld volgens de kwaliteitseisen van Woonkeur. Uitgangspunt voor deze doelstelling vormen de programma's wonen-welzijn-zorg, die de regio's samen met de Provincie hebben opgesteld. Primair doel van deze programma's is het langer in de eigen woning/woon omgeving laten wonen van senioren, zorgbehoevende ouderen en mensen met een handicap.

3. *Het realiseren van een kwaliteitsimpuls in de inrichting van de openbare ruimte in combinatie met fysieke ontwikkelingen;*

Fysieke ontwikkelingen kunnen een meerwaarde krijgen indien ook de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls krijgt. De Provincie wil in de ISV2-periode gericht sturen op die kwaliteitsimpuls, door selectiever te zijn bij het kiezen van te subsidiëren componenten en eveneens door het stellen van bepaalde ruimtelijke kwaliteitseisen aan die componenten. Er worden bewust geen extra regels opgenomen over die kwaliteitseisen voor de openbare ruimte. De Provincie wil op zoek gaan naar maatwerkoplossingen, welke per project weer anders dienen te worden ingevuld. Insteek is dat op basis van afspraken met de betrokken gemeenten invulling wordt gegeven aan die kwaliteitseisen.

4. *Het beëindigen van milieuhinderlijke bedrijvigheid in woonkernen en het saneren van bodemverontreiniging op zogenaamde ‘dynamische locaties’;*
Eén van de belangrijkste bedreigingen voor de leefbaarheid in een woonkern is de aanwezigheid van diverse vormen van milieuhinder of bodemverontreiniging. Het aanpakken van die milieuhinder is dan ook één van de doelen waar de Provincie met deze nieuwe beleidsregels op in wil steken. Bij het selecteren van plannen zal, voor zover mogelijk, mede worden gekeken naar de mate van hinder voor een woonkern.

5. *Accommodaties voor brede scholen, servicewinkels en multifunctionele wijkcentra, zorgvoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van economische structuurversterking of buurteconomie, waaronder werkruimte voor jonge starters.*
Eén van de belangrijkste problemen die de Provincie met het thema “Vitale kernen en buurten” wil aanpakken, is het afkalven van het voorzieningenaanbod in veel plattelandsgemeenten. Vandaar dat met deze ISV2-beleidsregels sterk wordt ingezet op het behoud en verbeteren van diverse sociaal, maatschappelijke voorzieningen.

Insteek is om op een ontwikkelingsgerichte wijze, binnen de definitie van de Wet stedelijke vernieuwing en het beleidskader ISV2, de belangrijkste op fysieke ontwikkelingen gerichte speerpunten te bedienen van de thema’s ‘Vitale kernen en buurten’ en ‘Jong zijn in Limburg’ (wat betreft het speerpunt starterswoningen en ruimte voor jonge startende ondernemers). Behalve deze inhoudelijke doelen zet de Provincie, zoals reeds gezegd, ook in op het oplossen van financiële knelpunten. Door de inzet op deze combinatie van factoren, hoopt de Provincie een adequaat antwoord te kunnen bieden op veelvoorkomende knelpunten bij gemeenten bij de uitvoering van diverse typen leefbaarheidsprojecten.

3. Definities projecttypen ISV2

Drie soorten plannen in kleine en grote kernen

3.1. Algemeen

In de Uitgangspuntennotitie ISV-projectgemeenten 2005-2009, welke op 1 juni 2004 door Gedeputeerde Staten is vastgesteld, is een drietal projecttypen aangekondigd dat onderwerp van ISV-subsidies in de tweede ISV-periode zou worden. Het gaat om centrumplannen, functieveranderingslocaties en het aanpassen van de bestaande woningvoorraad. Daar wordt op grond van een oude bestuurlijke afspraak tussen VROM en de gemeenten nog een projecttype aan toegevoegd, namelijk geluidssanering. Deze vier projecttypen worden hieronder nader gedefinieerd en uitgewerkt. De vier projecttypen dienen inhoudelijk te passen binnen de brede definitie van het begrip “stedelijke vernieuwing” zoals dat in de tekst van de Wet op de stedelijke vernieuwing is opgenomen. Deze tekst luidt:

“Op stedelijk gebied gerichte inspanningen die strekken tot verbetering van de leefbaarheid en veiligheid, bevordering van een duurzame ontwikkeling en verbetering van de woon- en milieukwaliteit, versterking van het economisch draagvlak, bevordering van de sociale samenhang, verbetering van de bereikbaarheid, verhoging

van de kwaliteit van de openbare ruimte of anderszins tot structurele kwaliteitsverhoging van dat stedelijk gebied”.

Het komt er kort gezegd op neer, dat stedelijke vernieuwingsplannen te typeren zijn als fysieke ingrepen binnen bestaand bebouwd gebied, met als doel de leefbaarheid en functionaliteit van de woonomgeving te verbeteren. Daarbij dient over de gehele linie sprake te zijn van een aantoonbare kwaliteitsverbetering.

3.2. Centrumplan

De definitie luidt:

“Een integraal plan in een grotere kern (indicatie: kernen > 5000 inwoners), gericht op het verbeteren en uitbreiden van het winkelaanbod, de voorzieningestructuur, de woningvoorraad en de woonomgeving”.

De fysieke ingrepen strekken ter verbetering en uitbreiding van het winkel- en voorzieningenaanbod en concentreren zich ten minste op het gebied waar centrumvoorzieningen als supermarkt, detailhandel, postkantoor, bank en dergelijke (kernwinkelgebied) zijn geconcentreerd. In de directe omgeving van deze voorzieningen dient aandacht te worden besteed aan het uitbreiden en verbeteren van de woningvoorraad. Daarbij dient ten minste aandacht te zijn voor het realiseren van een gedifferentieerd aanbod aan starterswoningen (in de sociale huur- of betaalbare koopklasse) en/of nulredenwoningen en zorgwoningen (in diverse prijsklassen), al dan niet in combinatie met het aanbieden van een zorgpakket. Centrumplannen behelzen naast versterking en uitbreiding van het winkelaanbod en de woningvoorraad, eveneens een kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte en het creëren van ruimte voor één of meer sociaal-maatschappelijke voorzieningen. Plannen met componenten als verplaatsing van een milieuhinderlijk bedrijf dan wel grootschalige bodemsanering, worden meegewogen met het geheel aan maatregelen en kunnen derhalve de doorslag geven bij de uiteindelijke selectie van uit te werken plannen.

3.3. Functieveranderingslocatie

De definitie luidt:

“Een locatie waarop één of meerdere gebouwen staan met een milieuhinderlijke functie dan wel gebouwen met een buiten gebruik geraakte functie, welke door toedoen van een fysieke ingreep wordt herbestemd en waarbij de hoofdbestemming ‘woondoeleinden’ wordt.

In deze regeling wordt onderscheid gemaakt tussen twee typen functieveranderingslocaties. Op de eerste plaats zet de Provincie in op beëindigen van milieuhinder in de woonomgeving door het opheffen van milieuhinderlijke bedrijvigheid al dan niet in combinatie met het saneren van verontreinigde bodem. Op de tweede plaats zet de Provincie in op herbestemming van bestaande gebouwen die hun functie hebben verloren. Het gaat hierbij onder andere om boerderijen, kloosters of scholen. De fysieke ingrepen concentreren zich op die ene plek in de kern. De locaties worden in hoofdzaak herbestemd met woningbouw voor starters en senioren waarbij ruim aandacht voor sociale huur- of goedkope koopsector en/of nulredenwoningen en zorgwoningen (al dan niet in combinatie met zorgvoorzieningen). Voldoende differentiatie in de woningbouwprogrammering is echter ook van belang. De herbestemming gaat gepaard met een kwaliteitsimpuls van de aangrenzende openbare ruimte. De Provincie zal, in overleg met de gemeente, in het voorbereidingstraject kwaliteitseisen op maat stellen aan de herinrichting van de openbare ruimte. Tevens zal dan worden aangegeven welke componenten van die herinrichting, onderwerp van

subsidie kunnen zijn. Een directe relatie tussen die componenten en de in deze nota gestelde doelen is hierbij uitgangspunt. Plannen in deze categorie kunnen zowel in kleine als grote kernen worden gerealiseerd.

3.4. Herstructureringsproject

De definitie luidt:

“Het projectmatig upgraden c.q. verrichten van groot onderhoud aan dan wel sloop van woningen in het bezit van een woningcorporatie, met als primair doel het vervangen van de bestaande woningvoorraad door nulredenwoningen en zorgwoningen en het verbeteren van de aanliggende woonomgeving”.

Er bestaan vele soorten plannen die te maken hebben met herstructurering van de bestaande woningvoorraad, variërend van klein onderhoud tot en met volledige sloop-nieuwbouw. De Provincie zet in op de sloop-nieuwbouwprojecten, met als doel het bewerkstelligen van een toename van het aantal starterswoningen, nulredenwoningen en zorgwoningen (al dan niet in combinatie met zorgvoorzieningen). Ook hier geldt echter dat voldoende differentiatie in de woningbouwprogrammering ook van belang is. De Provincie zal, in overleg met de gemeente, in het voorbereidingstraject kwaliteitseisen op maat stellen aan de herinrichting van de openbare ruimte. Tevens zal dan worden aangegeven welke componenten van die herinrichting, onderwerp van subsidie kunnen zijn. Een directe relatie tussen die componenten en de in deze nota gestelde doelen is hierbij uitgangspunt. Plannen in deze categorie kunnen zowel in kleine als grote kernen worden gerealiseerd. De Provincie stelt wel als voorwaarde, dat het om grootschalige plannen gaat waarbij in de bestaande situatie, afhankelijk van de grootte van de kern minimaal 50 (bij kernen < 1500 inwoners) respectievelijk 100 (bij kernen > 5000 inwoners), woningen betrokken zijn.

3.5. Geluidssanering

De definitie luidt:

“Het treffen van gevelmaatregelen aan woningen die op grond van de Wet geluidhinder zijn opgenomen op de A-lijst of raillijst, met als doel het aanpassen van het geluidsniveau in die woning aan de in genoemde wet opgenomen norm”.

Lang voor de Wet stedelijke vernieuwing in 2000 in werking is getreden, bestond reeds een bestuurlijke afspraak tussen VROM en de gemeenten over geluidssanering van de A- en de raillijst. Deze lijsten bevatten woningen welke als gevolg van een hoge geluidsbelasting op de gevel, op grond van de norm uit de Wet geluidhinder een onacceptabel binnenklimaat hebben. Het gaat dan om woningen langs spoorlijnen en wegen met een hoge verkeersintensiteit. Vaak kan het binnenklimaat worden verbeterd door het aanpassen van de gevelconstructie, waardoor de isolerende werking van die constructie dusdanig verbeterd, dat wel sprake is van een acceptabel binnenklimaat. Op grond van de bestuurlijke afspraak tussen VROM en de gemeenten worden voor dit projecttype per gemeente aparte middelen gereserveerd, doch het is aan de gemeente of ze die middelen voor geluidssanering of voor een ander type project willen aanwenden. Deze insteek wordt verderop in de nota onder het kopje ‘Subsidieberekening’ nader toegelicht.

4. Verdere ontschotting ISV2 strikte labeling geluidsgelden is vervallen

4.1. Onderzoek naar meer bestedingsruimte

Bij de inwerkingtreding van de Wet stedelijke vernieuwing en daaraan gekoppeld het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) in 2000, is een aantal voorheen opzichzelfstaande subsidieregelingen opgegaan in het ISV. Het gaat daarbij onder andere om het Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS), de Wet op de Stads- en Dorpsvernieuwing (Wsdv) en diverse milieuregelingen. Een uitzondering was er voor het budget voor geluidssanering. In formele zin maakte dit budget deel uit van het ISV-budget, doch in de praktijk waren deze middelen gelabeld voor activiteiten op het gebied van geluid.

De Provincie heeft bij het opstellen van dit nieuwe beleid onderzocht of er mogelijkheden waren om de gemeenten wat meer ruimte te geven bij de besteding van de geluidsmiddelen. Daarbij is zorgvuldig gekeken naar de speelruimte die de Provincie op grond van wet- en regelgeving heeft. Ter toelichting zijn hieronder enkele feiten omtrent de ISV-geluidsgelden op een rijtje gezet.

- Nog voor het ISV-beleid tot stand kwam, heeft VROM met gemeenten op grond van de Wet geluidhinder een bestuurlijke afspraak gemaakt over het beschikbaar stellen van middelen voor sanering van de A- en raillijst. Deze bestuurlijke afspraak loopt tot 2010.
- Bij de introductie van het ISV in 2000 zijn vele op zich zelf staande subsidieregelingen op het gebied van woningbouw, woonomgeving en stedelijke vernieuwing, gebundeld in één gebundelde doeluitkering. In het kader van de Wet op de stedelijke vernieuwing is er sprake van één ondeelbaar budget. Ook de regeling voor geluidssanering is opgegaan in de gebundelde doeluitkering. De voor geluidssanering berekende middelen maken nu deel uit van het ondeelbare budget.
- De Wet stedelijke vernieuwing maakt geen onderscheid in besteding aan doelen. Gemeenten en provincies zijn hierin vrij, zolang de besteding past binnen de brede kaders van de Wet stedelijke vernieuwing.
- Naast de Wet stedelijke vernieuwing is in 2000 ook een Invoeringswet stedelijke vernieuwing in werking getreden. In deze wet is geregeld dat bestuurlijke afspraken welke in het kader van de vroegere individuele regelingen zijn gemaakt, gestand moeten worden gedaan. In tegenstelling tot eerdere berichtgeving van VROM wordt deze wet niet ingetrokken. Wel wordt deze op enkele punten gewijzigd.

Gelet op bovengenoemde feiten, mag worden geconcludeerd, dat op het eerste oog sprake lijkt van een paradox: de Wet stedelijke vernieuwing predikt een brede besteding, terwijl de Invoeringswet stedelijke vernieuwing juist beperkte besteding lijkt voor te schrijven. Doch de schijn bedriegt. De twee genoemde wetten in acht genomen, dient de Provincie een kader te bieden waarbinnen de gemeente de mogelijkheid wordt geboden om de oude afspraken met VROM over sanering van de A- en raillijst na te kunnen komen. De Provincie wil de gemeenten echter de ruimte bieden om de voor hen berekende middelen voor geluidssanering ook voor andere stedelijke vernieuwingsdoeleinden aan kan wenden en kiest voor een insteek waarbij gemeenten

zelf verantwoordelijk zijn voor stellen van hun prioriteiten. Wel wordt met klem gewezen op het feit, dat andere prioriteiten, gemeenten niet ontslaat van de plicht om hun taakstelling op het gebied van geluidssanering met alternatieve middelen te realiseren.

4.2. Bestuurlijke afspraak 'geluid'

De oude bestuurlijke afspraak tussen de gemeenten en VROM over sanering van de A-en raillijst speelt een belangrijke rol bij de inrichting van de nieuwe subsidieregeling. De Provincie zal, gelet op de Invoeringswet stedelijke vernieuwing, genoemde bestuurlijke afspraak in acht nemen en per gemeente de voor geluidssanering berekende middelen voor die gemeente reserveren. Deze gereserveerde middelen vormen een aparte reserve 'bestuurlijke afspraak', waarbij een gemeente tot uiterlijk 31 december 2008 trekkingsrecht heeft op een bedrag dat overeenkomt met het voor deze gemeente berekende geluidsbudget. De Provincie schrijft de gemeente, gelet op de Wet stedelijke vernieuwing, niet voor dat deze middelen ook aan geluidssanering moeten worden besteed. De gemeente krijgt daarmee meer keuzevrijheid om de middelen die in het kader van genoemde bestuurlijke afspraak dienen te worden gereserveerd, te prioriteren voor andere stedelijke vernieuwingsactiviteiten. Overigens dient hierbij wel nadrukkelijk te worden verwezen naar de nieuwe methodiek voor het selecteren van kansrijke stedelijke vernieuwingsprojecten. Het komt erop neer, dat de door de gemeente aangedragen plannen wel door de Provincie moeten worden geselecteerd, alvorens deze voor subsidie in aanmerking komen. Een nadere uitleg is verderop in deze notitie opgenomen onder het kopje "Nieuwe werkwijze". De onderstaande tabel toont per gemeente het voor de bestuurlijke afspraak 'geluid' gereserveerde budget.

Tabel 1

Projectgemeente	Bestuurlijke afspraak 'geluid'	Projectgemeente	Bestuurlijke afspraak 'geluid'
Ambt Montfort	16.000	Meerlo-Wanssum	169.000
Arcen en Velden	200.000	Meerssen	421.000
Beek	297.000	Meijel	79.000
Beesel	238.000	Mook en Middelaar	133.000
Bergen L.	287.000	Nederweert	80.000
Echt-Susteren	853.000	Nuth	90.000
Eijsden	100.000	Onderbanken	39.000
Gennep	236.000	Roerdalen	91.000
Gulpen-Wittem	289.000	Roggel en Neer	250.000
Haalen	176.000	Schinnen	213.000
Heel	19.000	Sevenum	193.000
Helden	194.000	Simpelveld	31.000
Heythuysen	273.000	Stein	77.000
Horst a/d Maas	324.000	Swalmen	253.000
Hunsel	31.000	Thorn	
Kessel	119.000	Vaals	106.000
Maasbracht	153.000	Valkenburg a/d Geul	155.000
Maasbree	173.000	Voerendaal	22.000
Margraten	132.000		
		Projectgemeenten totaal ('geluid')	6.512.000

5. Bodemsanering ontwikkeling dynamische locaties

5.1. Verbeteren leefbaarheid

Bodemsanering is een belangrijke activiteit in het kader van het verbeteren van de leefbaarheid. Enerzijds wordt een stukje milieukwaliteit toegevoegd aan de woonomgeving, hetgeen ten goede komt aan de volksgezondheid. Anderzijds maakt sanering bepaalde stedelijke vernieuwingsontwikkelingen als het bouwen van woningen of sociaal maatschappelijke voorzieningen mogelijk, hetgeen ook ten goede komt aan de leefbaarheid in buurt of kern. ISV-middelen zijn dan ook alleen bestemd voor deze zogenaamde 'dynamische locaties'.

De ervaring die is opgedaan in de ISV1-periode heeft ons geleerd, dat met name in de programmameenten behoefte is gebleken aan middelen voor bodemsanering. De ingediende ISV-projecten in deze periode waren waarschijnlijk zodanig gepositioneerd dat op de betreffende locaties geen bodemverontreiniging in de zin van de saneringsregeling Wet bodembescherming aan de orde was. Anders dan bij programmameenten, die ook statische gevallen van bodemverontreiniging met ISV-budget dienen aan te pakken, vallen statische gevallen van bodemverontreiniging binnen projectgemeenten onder het financieringsstelsel van de Wet bodemverontreiniging.

5.2. Nieuwe bodemmiddelen

Ondanks dit gegeven, zullen ook voor de projectgemeenten in de ISV2-periode opnieuw bodemmiddelen worden gereserveerd. In totaal zal een bedrag van ca. € 2.185.500,- van het budget voor VINAC-bodem worden gereserveerd voor de projectgemeenten. Tevens is met alle gemeenten afgesproken dat van dit bedrag een deel wordt afgezonderd ter financiering van nader onderzoek ter ontsluiting van de beschikbare gegevens Landsdekkend beeld en spoor 2 Landsdekkend beeld (internetpagina met bodemgegevens). Met de programmameenten en de rechtstreekse gemeenten is verder de afspraak gemaakt, dat middelen voor de projectgemeenten welke op 1 januari 2009 niet zijn verplicht, alsnog kunnen worden overgeheveld naar de rechtstreekse gemeenten of programmameenten, indien zij daar op grond van geleverde extra prestaties, aanspraak op kunnen maken. (Het totale budget voor VINAC-bodem bedraagt € 10.834.000,-. Van dat bedrag is 40% bestemd voor de rechtstreekse gemeenten en 60% voor de niet-rechtstreekse gemeenten.)

De beschikbare middelen kunnen worden toegekend in geval van geconstateerde bodemverontreiniging op een voor dat project strategische locatie in het plangebied. Het moet dus echt gaan om een locatie die omwille van de haalbaarheid van dat project onvoorwaardelijk gesaneerd dient te worden.

Het kostenverhaalprincipe wordt hierbij dus losgelaten. De Provincie hoopt de onderhandelingspositie van gemeenten jegens projectontwikkelaars hiermee enigszins te verbeteren. Overigens wordt de bodemcomponent wat betreft subsidiëring wel aan een strikt plafond gebonden. Het is immers niet de bedoeling dat de middelen indirect in de tas van de projectontwikkelaar verdwijnen terwijl de overheid met de kosten blijft zitten. De beperkte middelen moeten de projectontwikkelaar prikkelen, om projecten met een zware bodemcomponent toch op te pakken.

Tenslotte kunnen in geval van uitputting van de specifiek voor bodem bestemde middelen, in voorkomende gevallen bodemsaneringen zo mogelijk worden gefinancierd met reguliere ISV-middelen, mits deze middelen niet ook reeds verplicht zijn.

6. Nieuwe werkwijze

Van toetsing achteraf naar pro-actief meedenken vooraf

6.1. Oude systematiek

Voorgaande insteken vragen om een andere werkwijze en een andere besluitvormingssysteem. In de oude systematiek is sprake van twee indienrondes per jaar. Plannen dienden een minimaal aantal punten te scoren bij de zogenaamde ISV-waardigheidstoets met bijbehorende puntenscoretabel. Dit was een harde voorwaarde om überhaupt voor subsidie in aanmerking te kunnen komen. Zolang echter voldoende middelen voorhanden waren, vond binnen deze methodiek geen onderlinge prioritering van projecten plaats. Dat is volgens de Provincie ongewenst. Immers in theorie kan een project dat in jaar X net boven de drempelscore uitkomt voor subsidie in aanmerking komen, terwijl een project in het jaar Y, dat een veel hoger puntenaantal scoort, wegens gebrek aan middelen zou moeten worden afgewezen.

De oude methodiek kende één besluitvormingsmoment, waarbij feitelijk drie besluiten in één beschikking werden gestopt:

- besluit over de 'ISV-waardigheid'. Dit is een integraliteitstoets waarbij een plan minimaal 10 punten moet scoren op componenten als woningbouw, duurzaamheid en voorzieningen, om in principe voor een subsidie in aanmerking te kunnen komen;
- besluit over het bepalen van het subsidiabel tekort; en
- besluit over het verlenen van een subsidiebijdrage.

6.2. Afsprakenkaders

In het kader van de uitvoering van het provinciaal thema 'Vitale kernen en buurten', wil de Provincie anders te werk gaan. Provincie stapt af van de systematiek, waarbij gemeenten tweemaal per jaar een subsidieaanvraag konden indienen. De Provincie wil zelf actief op zoek gaan naar kansrijke initiatieven en slimme combinaties. Doel daarbij is het verbeteren van de leefbaarheid in kernen en buurten en het verbeteren van de structurele samenwerking met gemeenten op dit terrein. Samen met gemeenten worden de zogenaamde verbeteropgaven in kaart te gebracht. Deze verbeteropgaven vinden hun grondslag onder meer in de sociale debatten die de Provincie in 2004 in de verschillende regio's heeft gevoerd met vertegenwoordigers uit met name de welzijnssector. Deze verbeteropgaven hebben veelal betrekking op fysieke en sociale leefbaarheidsaspecten. De Provincie wil graag een structurele samenwerking met gemeenten aangaan om deze verbeteropgaven in de breedte aan te pakken. Het is de bedoeling dat vervolgens een 'co-makership' wordt gevormd tussen Provincie en gemeente over samenwerking op het terrein van het thema 'Vitale kernen en buurten'. Dit gebeurt aan de hand van afsprakenkaders. Daarbij wordt vastgelegd welke ambities de gemeenten en Provincie nastreven en welke inbreng (financieel, proces, kennis) van betrokken partijen wordt verwacht. Het is de bedoeling dat afspraken over eventuele ISV-bijdragen, worden vastgelegd in zo'n afsprakenkader. In het kader van de ISV-regeling worden de meest kansrijke plannen geselecteerd en verder uitgewerkt. Concrete besluitvorming over een ISV-bijdrage, volgt pas als de planvoorbereiding is afgerond en een concrete subsidieaanvraag is ingediend. Met deze nieuwe werkwijze hoopt de Provincie structurele samenwerking met gemeenten te bevorderen en deze met duidelijke afspraken te bekrachtigen.

Om onze zoektocht kansrijke plannen te vergemakkelijken, wordt van gemeenten gevraagd een overzicht van de belangrijkste stedelijke vernieuwingsplannen en op bestaand stedelijk gebied gerichte leefbaarheidsinitiatieven (inclusief geluidssaneringsprojecten) in kaart te brengen welke in de periode van

2005 t/m 2009 gaan spelen. Tevens wordt de gemeenten gevraagd de onderlinge prioriteitvolgorde van die plannen aan te geven. De plannen dienen te passen in een recente ruimtelijke structuurvisie, sociale structuurschets of wonen-welzijn-zorgprogramma, voorzien van een globale raming van de te verwachten kosten en opbrengsten van de grondexploitatie. Daarbij geven de gemeenten een overzicht van de te verrichten werkzaamheden (verwervingen, bedrijfsverplaatsingen, sloop, saneringen, upgrading openbare ruimte, nieuwbouw woningen/detailhandel/sociaal, maatschappelijke voorzieningen e.d.) De mate waarop deze plannen inspelen op provinciale doelen vormt mede de basis voor de selectie. De impact van de problematiek voor de woonkern en het draagvlak voor de plannen onder de bevolking wordt ook meegewogen, voorzover deze in redelijkheid kan worden gemeten of ingeschat. Onder het kopje 'Basisgegevens', verderop in deze nota, is opgesomd welke gegevens van gemeenten worden gevraagd.

6.3. Projectteams

Ook de interne werkwijze is kritisch onder de loep genomen. Eén van de belangrijkste conclusies daarbij is, dat er behoefte bestaat aan een meer gestructureerde samenwerking tussen diverse beleidsafdelingen bij de uitvoering van het themabeleid. De zoektocht naar kansrijke initiatieven zal derhalve in goede afstemming met de belangrijkste betrokkenen bij het thema "vitale kernen en buurten" worden uitgevoerd. Bij de voorbereiding van projecten van gemeenten zal met projectteams worden gewerkt waarin, afhankelijk van de aard van het project, de juiste deskundigen deelnemen. Al naar gelang een project vordert en er andere aspecten aan de orde komen, kan het team van samenstelling wisselen. De Provincie wil ook het begrip 'ruimtelijke kwaliteit' meer handen en voeten geven. Fysieke ontwikkelingen gaan immers hand in hand met een kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte. Ook voor dit aspect kan, zodra een project daar rijp voor is, een deskundige aan de projectgroep worden toegevoegd. Deze nieuwe werkwijze vergt geen extra capaciteit, enkel het optimaliseren van afstemming en samenwerking tussen diverse beleidssectoren.

De nieuwe werkwijze onderscheidt in een notendop de volgende stappen:

- De gemeenten worden schriftelijk uitgenodigd om hun stedelijke vernieuwingsopgaven en leefbaarheidsprojecten vergezeld van de gevraagde gegevens, uiterlijk 1 september 2005 in kaart te brengen. De gemeente geeft eveneens aan welke projecten op het gebied van geluidssanering van de A- en raillijst zijn gepland. De gemeente geeft de volgorde van prioriteit van alle ingediende projecten aan. De gemeente geeft aan welke prestaties de gemeente gaat leveren om de gestelde doelen te bereiken, welke partijen betrokken zijn bij de uitvoering van de plannen en wat globaal de kosten van deze plannen zijn.
- Naast het benoemen van prestaties, geeft de gemeente tevens aan welke voorbereidende werkzaamheden in het kader van de grondexploitatie dienen te worden verricht, bijvoorbeeld het verplaatsen van een milieuhinderlijk bedrijf, bodemsanering, verwervingen, inbreng van eigen grond, de aanleg van nieuwe infrastructuur, enzovoort.
- Aan de hand van deze gegevens gaat de Provincie op zoek naar kansrijke initiatieven en slimme combinaties. In overleg met de betrokken gemeenten zal worden bekeken in hoeverre door partijen te leveren prestaties kunnen worden vastgelegd in een afsprakenkader. Ook de mogelijkheid van een ISV-bijdrage wordt bij die afspraken betrokken.

- De projecten worden ondergebracht in drie projecttypen. Per projecttype is een subsidiedrempel en –plafond aangegeven. Deze fungeren tevens als indicatie (binnen ruime bandbreedtes) voor de hoogte van een subsidie.

- Een ISV-bijdrage hangt mede af van een eerste indicatie van het voorlopige tekort op de grondexploitatie. De Provincie berekent dit tekort aan de hand van de normbedragen en –getallen die ook zijn gehanteerd bij het berekenen van subsidiabele tekorten op grondexploitaties tijdens de ISV1-periode. Volledigheidshalve zijn die normbedragen en –getallen opgenomen in een bijlage. Waar nodig zijn deze bedragen geïndexeerd.
De vraag of in een afsprakenkader al dan niet een afspraak over de inzet van ISV-middelen wordt gemaakt wordt mede bepaald aan de hand van de hiernavolgende aspecten:
 - De mate waarin de aanvraag aansluit op de in het provinciaal beleidskader aangegeven prestatievelden en provinciale beleidsaccenten;
 - De mate waarin de aanvraag aansluit op de in de provinciale thema's 'Jong zijn in Limburg' en 'Vitale buurten en kernen' aangegeven doelen;
 - Het maatschappelijk rendement van het project en de relatie met andere beleidssectoren;
 - De mate van urgentie van het project;
 - De door een projectgemeente aangegeven prioriteitvolgorde van projecten.
- Bij de inhoudelijke toets van kansrijke projecten maakt de Provincie onder meer gebruik van een puntenscoretabel. Bovendien dient het indicatieve tekort minimaal boven een bepaalde drempel uit te komen.
- De Provincie stelt uiteindelijk een selectie van kansrijke plannen vast, alsmede een reservelijst. Plannen die in de selectie zijn opgenomen komen in principe voor subsidie in aanmerking. Harde garanties hierover kunnen echter pas worden gegeven nadat een plan geheel is uitgewerkt en een concrete subsidieaanvraag is ingediend.
- De Provincie zal vervolgens de gemeenten waarvan plannen zijn geselecteerd, begeleiden en ondersteunen bij het gereed maken van deze plannen. Daarbij wordt gedacht aan de mogelijkheid van het uitwisselen van kennis, waar gewenst het meedenken over de plannen, het inzetten van het A-team bij mogelijke knelpunten en eventueel het organiseren van een pilot-project of ontwerpatelier. Indien tussentijds plannen mochten afvallen, dan kunnen deze worden vervangen door een reserveplan. Ook kunnen in deze voorbereidingsfase concrete afspraken met gemeenten worden gemaakt over te leveren prestaties op het gebied van de herinrichting van de openbare ruimte en mogelijke subsidiëring daarvan.
- Gemeenten waarvan plannen zijn opgenomen op de reservelijst, koppelen de stand van zaken met betrekking tot deze plannen regelmatig terug met de rayonplanoloog en WWZ-coördinator van de Provincie. Mocht een geselecteerd plan afvallen, dan kan een reserveplan de vrijgekomen plek op de selectie terstond innemen
- Subsidieaanvragen worden pas ingediend bij de Provincie wanneer de bijbehorende gegevens compleet en volledig zijn. De deadlines van de huidige systematiek met indienronden komen daarmee te vervallen. Wel wordt, bij wijze van stok achter de deur, een indicatie aangegeven voor de uiterste indiendatum van een project. Deze indicatie moet in eerste instantie worden gezien als een termijn van orde. Nadat de definitieve subsidieaanvraag is ingediend kan de subsidie concreet worden berekend.

Deze selectiemethodiek biedt een handvat voor zowel inhoudelijke prioritering als voor het geven van een indicatie van de grootte van tekorten. De Provincie krijgt een globaal beeld van plannen welke komende periode zullen worden opgepakt en kan op basis daarvan duidelijke keuzes maken. Tevens kan dan in een vroegtijdig stadium duidelijkheid over een mogelijke ISV-bijdrage worden verschaft aan de gemeenten.

7. Selectiemethodiek

7.1. Algemeen

De Provincie vindt het van belang, dat in de lijn van de thema's "Vitale kernen en buurten" en "Jong zijn in Limburg", urgente plannen worden gerealiseerd die strekken tot een verbetering van de leefbaarheid en een beter functioneren van buurten en kernen. Daarnaast wil de Provincie door middel van een gerichte inzet van middelen, een aantal echte financiële knelpunten van gemeenten oplossen. Dat betekent echter niet dat gemeenten worden uitgenodigd om de tekorten zo hoog mogelijk op te voeren. Sterker nog, de inzet dient primair te zijn gericht op het bereiken van een optimaal onderhandelingsresultaat met marktpartijen. Het subsidiëren van plannen met een positief of slechts een klein negatief saldo, druist in tegen de algemeen heersende gedachte dat iedereen verantwoordelijk is voor het ophouden van de eigen broek. Gemeenten zullen daar ook op worden aangesproken. Desalniettemin kan een plan een of meer componenten bevat die hoe dan ook het tekort op een grondexploitatie hoog doen oplopen. Denk bijvoorbeeld aan een bedrijfsverplaatsing of plannen waar veel particulier bezit moet worden verworven. Het zijn dit soort plannen waarbij de Provincie de helpende hand wil bieden. Om er zeker van te zijn dat de 'juiste' plannen worden geselecteerd, eigent de Provincie zich een bepaalde mate van beleidsruimte toe bij de uiteindelijke selectie van de plannen.

Met deze werkwijze kan reeds in een vroegtijdig stadium worden vastgesteld, zonder dat het plan al concreet is, of het plan eventueel voor een ISV-bijdrage in aanmerking kan komen en wat dan bij benadering de hoogte van die bijdrage is. Dit is een belangrijke wijziging ten opzichte van de oude beleidsregels voor de ISV-projectgemeenten, waarbij een plan volledig gereed diende te zijn alvorens op deze vragen antwoord kon worden gegeven. De Provincie komt hiermee in belangrijke mate tegemoet aan een wens van veel gemeenten, namelijk duidelijkheid over (de hoogte van) een ISV-subsidie in een vroegtijdig stadium.

7.2. Inhoudelijke doelen

Teneinde een inhoudelijke afweging te maken van de mate waarin een plan inspeelt op de gestelde doelen, wordt een wegingssystematiek opgezet, waarbij het geheel van plancomponenten in kaart wordt gebracht en 'gewogen'. Daarbij wordt de puntenscoretabel uit de ISV1-regeling, zij het in een aangepaste vorm, als leidraad gebruikt om te komen tot een voorselectie. De voorselectie vindt enkel plaats op basis van inhoudelijke doelen. Afhankelijk van de mate van prioriteit van een bepaalde prestatie in relatie tot de gestelde doelen alsmede de 'zwaarte' van een bepaalde prestatie (bijv: categorieën milieuhinderlijke bedrijvigheid of mate van overlast), worden scores aan die prestaties toegekend. De puntenscoretabel krijgt zo, in tegenstelling tot in het eerste ISV-tijdvak, een concrete functie bij het prioriteren van projecten.

Zodra die voorselectie gereed is zal de definitieve selectie worden voorbereid. Hierbij wil de Provincie zich zoals reeds gezegd meer beleidsruimte toe-eigenen. De Provincie kijkt daarbij niet alleen naar de hoogste scores en de grootste indicatieve tekorten, maar ook naar zaken als de verenigbaarheid met flankerend beleid, de relevantie van een project voor het themabeleid en de samenwerking tussen Provincie en gemeente inzake realisatie van de doelen uit het themabeleid. De plannen die bij de definitieve selectie afvallen komen op een reservelijst. Mocht een geselecteerd plan niet doorgaan

of te veel vertraging oplopen, dan kan alsnog een reserveplan aan de selectie worden toegevoegd. Bij de definitieve selectie wordt ook gekeken naar de indicatieve tekorten.

Bij de inhoudelijke afweging wordt per type anders bekeken. Immers, een centrumplan is anders en integraler van opzet en bestaat doorgaans uit meerdere uiteenlopende componenten dan een functieveranderingslocatie of een plan voor het aanpassen van de bestaande woningvoorraad. Per projecttype zijn hieronder een aantal componenten opgesomd, waaruit zo'n plan zou kunnen bestaan. Deze componenten zijn indicatief. Plannen met een iets andere opzet of met alternatieve componenten welke eveneens op onze doelen inspelen worden niet bij voorbaat buitengesloten. Evenmin is het de bedoeling dat een plan al deze componenten bevat. Wel verwachten wij dat een centrumplan meer componenten bevat (4 à 5) dan een functieveranderingslocatie of aanpassen bestaande voorraad (2 à 3).

1. Centrumplan

- a) Economische structuurversterking/buurteconomie;
- b) Woningbouw t.b.v. starters in de sociale huur of goedkope koopsector;
- c) Nultredenwoningen of zorgwoningen t.b.v. senioren en/of zorgbehoevenden;
- d) Sociaal, maatschappelijke wijkvoorzieningen;
- e) Saneren milieuhinderlijke bedrijvigheid;
- f) Bodemsanering;
- g) Kwaliteitsimpuls openbare ruimte.

2) Functieveranderingslocatie

- a) Saneren milieuhinderlijke bedrijvigheid;
- b) Bodemsanering;
- c) Herbestemming bijzondere of monumentale gebouwen (kloosters, scholen e.d.);
- d) Woningbouw t.b.v. starters in de sociale huur of goedkope koopsector;
- e) Nultredenwoningen of zorgwoningen t.b.v. senioren en/of zorgbehoevenden;
- f) Kwaliteitsimpuls openbare ruimte.

3) Aanpassen bestaande voorraad

- a) Verbeteren bestaande voorraad t.b.v. starters in de sociale huur of goedkope koopsector;
- b) Aanpassen van bestaande woningen tot nultredenwoningen en/of zorgwoningen voor senioren en/of zorgbehoevenden;
- c) Kwaliteitsimpuls openbare ruimte.

7.3. Financiële knelpunten

Zonder dat de factoren bekend zijn aan de hand waarvan een financieel tekort van een plan exact kan worden berekend, wordt in een vroegtijdig stadium een indicatie te geven voor een mogelijk subsidiabel tekort. De gemeenten worden daartoe op hoofdlijnen gevraagd aan te geven welke voorbereidende acties moeten worden ondernomen in de sfeer van verwervingen, het bouwrijp maken van een plangebied en overige zaken welke planrealisatie mogelijk moeten maken. De berekening van het indicatieve tekort geschiedt enerzijds aan de hand van de door een gemeente geleverde gegevens en anderzijds aan de hand van onze kennis en ervaring op het gebied van grondexploitaties. Een tekort op de grondexploitatie is vaak bepalend voor het al dan niet doorgaan van een project. Door een bijdrage in dat tekort kunnen de

kosten op een acceptabel niveau worden gehouden, waardoor de doelen die we willen bereiken mede kunnen worden gehaald.

Gelet op de verschillen in aard en omvang van problematiek bij de verschillende projecttypen, wordt per projecttype een ander drempeltekort gehanteerd. Ook deze drempeltekorten zijn indicatief. Plannen met een net iets lager tekort maar welke wel inhoudelijk zeer goed inspelen op onze doelen en maatschappelijk urgent zijn, zullen niet omwille van een iets kleiner tekort worden buitengesloten. Bovendien is er in dit prille stadium slechts sprake van een indicatieve berekening van een mogelijk subsidiabel tekort en zullen hier en daar aannames moeten worden gedaan. Ook omwille hiervan dient enige mate van flexibiliteit te worden betracht bij het hanteren van de drempeltekorten. Hieronder zijn per projecttype de indicatieve drempeltekorten aangegeven.

- 1) Centrumplan
Centrumplannen kunnen worden geselecteerd, indien sprake is van een indicatief tekort van ten minste € 1.000.000,-- op de grondexploitatie. De Provincie hanteert als uitgangspunt, dat fysieke ontwikkelingen in centrumplannen in een (nagenoeg) aaneengesloten gebied rondom het kernwinkelgebied plaatsvinden.
- 2) Functieveranderingslocatie
Functieveranderingslocaties kunnen worden geselecteerd, indien sprake is van een indicatief tekort van ten minste € 400.000,-- op de grondexploitatie zowel in het geval van beëindiging van milieuhinderlijke bedrijvigheid als in het geval van herbestemming van een gebouw met bijzondere functie.
- 3) Herstructureringsproject
Bij herstructureringsprojecten is de Provincie op zoek naar plannen met een saneringscomponent. Het gaat daarbij om bestaand woningbezit van een corporatie, dat door een sloop-nieuwbouwoperatie aan de huidige wooneisen wordt aangepast en eventueel geschikt wordt gemaakt als nultredenwoning of zorgwoning. Er zijn ook situaties denkbaar waarbij naast corporatiebezit, ook particulier bezit bij de herstructurering is betrokken.
Herstructureringsprojecten kunnen worden geselecteerd, indien sprake is van een indicatief tekort van ten minste € 400.000,-- op de grondexploitatie.

Herinrichtingskosten van de openbare ruimte worden bewust niet meegewogen. Componenten als het upgraden van marktpleinen en herinrichting van infrastructuur kunnen een vertekend beeld geven van de inschatting of we met een financieel knelpunt in de zin van deze regeling te maken hebben. Daardoor wordt de aandacht afgeleid van de echte financiële knelpunten (tekorten op grondexploitaties) welke het bereiken van onze doelen belemmeren. Overigens dient wel een belangrijk onderscheid te worden gemaakt tussen werkzaamheden aan de openbare ruimte die wel en werkzaamheden die niet kunnen worden toegerekend aan de grondexploitatie. Per plan zal worden bekeken welke componenten van de openbare ruimte kunnen worden meegenomen in de grondexploitatie en welke niet.

7.4. Evaluatie

Het werken met een vooraf vastgestelde selectie van plannen gedurende een langere periode, houdt automatisch het risico in, dat de selectie naar verloop van tijd aan actualiteitswaarde inboet. Derhalve zal medio 2007, op de helft van de ISV2-periode,

een evaluatiemoment worden ingebouwd. Enerzijds zal de regeling zelf kritisch tegen het licht worden gehouden en waar nodig aangepast, anderzijds zal de vastgestelde selectie kritisch tegen het licht worden gehouden.

Waar nodig zal de selectie worden aangepast. Hetzij met plannen van de reservelijst, hetzij met nieuwe plannen welke thans nog niet bekend zijn. Om er voor te zorgen dat ook in 2007 nog middelen beschikbaar zijn voor nieuwe actualiteiten, zullen niet alle beschikbare middelen in de eerste helft van het ISV2-tijdvak worden verplicht. Verhoudingsgewijs zal circa 2/3 van het beschikbare budget in de eerste helft en circa 1/3 in de tweede helft van het ISV2-tijdvak worden verplicht. Eventuele rente en vrijvallende middelen ten gevolge van lagere definitief vastgestelde subsidiebedragen zullen eveneens in de tweede helft van het ISV2-tijdvak worden verplicht.

8. Subsidieberekening

Op basis van gemeentelijke tekorten

8.1. Algemeen

Eén van de voornaamste effecten die wordt beoogd met het toekennen van een ISV-bijdrage, is dat gelden van derden worden gegenereerd voor het verbeteren van de leefbaarheid in buurten en kernen. Derhalve verstrekt de Provincie slechts subsidies aan gemeenten en niet aan marktpartijen, woningcorporaties of particulieren. In het ISV1-tijdvak hanteerde het Rijk een multiplier van 10. Iedere gulden uit het ISV-budget moest tien gulden bij derden genereren. Deze multiplier is, mede vanwege de economische neergang, niet overal gehaald. Desalniettemin blijft de filosofie achter het multiplier-idee fier overeind. ISV-middelen kunnen worden ingezet voor de gedeeltelijke dekking van gemeentelijke tekorten. Het is echter niet de bedoeling dat deze tekorten geheel worden afgedekt. Gemeenten en marktpartijen dienen ook een serieuze bijdrage te doen.

De Provincie wil afstappen van de open einderegeling uit de eerste ISV-periode, waar gemeenten aanspraak konden maken op een vooraf vastgesteld percentage van enerzijds het tekort op de grondexploitatie (50%) en anderzijds het tekort op de herinrichting van de openbare ruimte (40%). De Provincie wil voorkomen, dat het toch al redelijk beperkt budget door drie of vier 'stevige' centrumplannen volledig wordt opgesoupeerd. Om dit te bereiken worden twee belangrijke wijzigingen doorgevoerd:

- Subsiëring van een percentage van 50% van het gemeentelijk tekort blijft gehandhaafd. Echter, per projecttype wordt een subsidiedrempel en –plafond gekoppeld aan dit percentage.
- De kosten van herinrichting van de openbare ruimte worden niet meer 'automatisch' meegesubsidieerd, maar vervangen door een maatwerk aanpak. Van te subsidiëren componenten wordt 25% van het gemeentelijk tekort gedekt. Per project is een maximale totale bijdrage aan de kwaliteitsimpuls openbare ruimte aangegeven.
- Ook voor het aspect 'bodem' wordt per project een bedrag achter de hand gehouden, dat door gemeenten indien nodig kan worden ingezet bij de onderhandelingen met marktpartijen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat ook de eigenaar en/of veroorzaker van de verontreiniging dienen een ruime bijdrage in de kosten te doen. Op grond van de ISV-regeling kan een beroep worden gedaan op 25% van de saneringskosten. Wel is deze bijdrage aan een maximum verbonden dat per projecttype verschilt.

8.2. Grondexploitaties

Een belangrijke subsidievoorwaarde is dat er, ondanks een sterk onderhandelingsresultaat met marktpartijen, sprake dient te zijn van aantoonbaar hoge tekorten die ten laste van de gemeenten blijven.

Een belangrijk doel van de ISV-regeling is, dat stedelijke vernieuwingsprojecten met een behoorlijk tekort, door middel van een ISV-bijdrage toch tot uitvoering kunnen worden gebracht. Grote tekorten komen vaak voor bij complexe herstructureringsprojecten, waarbij bestaande panden verworven en gesloopt moeten worden alvorens een nieuwe functie gerealiseerd kan worden. Het zijn door de bank genomen juist deze projecten waar het ISV zich op richt. Om ervoor te zorgen, dat de echte financiële knelpunten worden geselecteerd, wordt per projecttype een subsidiedrempel geïntroduceerd. Aan de andere kant wil de Provincie geen 'open-einde' regeling meer, zoals dat in het eerste ISV-tijdvak wel het geval was. Gelet op de beperkte budgetten en de vele doelen, vindt de Provincie het belangrijk dat meerdere projecten kunnen worden gerealiseerd. Het kan dan niet zo zijn, dat het budget door drie of vier projecten met een zeer groot financieel tekort, volledig wordt opgesoupeerd. Daarom wordt er, naast een subsidiedrempel, per projecttype ook een subsidieplafond geïntroduceerd. Drempels en plafonds verschillen per projecttype. Immers een centrumplan is doorgaans van een ander kaliber dan een herstructureringsproject. Daar horen ook andere tekorten bij. Subsidieplafonds lijken wellicht de doelstelling om financiële knelpunten aan te pakken te ondermijnen, echter ISV-middelen zijn niet bedoeld om volledige tekorten af te dekken. Een ISV-subsidie is met name ook bedoeld om middelen bij andere partijen te genereren. Een ISV-subsidie moet een vliegwieleffect hebben naar andere partijen toe en hen stimuleren om eveneens ruim te investeren in onze doelen.

8.3. Herinrichting openbare ruimte

Naast de grondexploitaties bestaan stedelijke vernieuwingsprojecten ook uit een component 'kwaliteitsimpuls openbare ruimte'. In het eerste ISV-tijdvak heeft de Provincie gemeentelijke tekorten op de herinrichting van de openbare ruimte gefinancierd, mits die openbare ruimte een directe ruimtelijke relatie had met een fysieke ontwikkeling. Dit heeft in enkele gevallen discussies opgeleverd rondom het begrip 'subsidiabele begrenzing' (het herin te richten openbaar gebied dat in het kader van subsidiëring wordt meegenomen). Het belangrijkste bezwaar tegen deze oude systematiek is, dat de Provincie geen sturingsmogelijkheid had bij het inzetten van middelen ten behoeve van de herinrichting van de openbare ruimte. Subsidiëring van die component was vaak een vanzelfsprekendheid. Het enige criterium was 'kwaliteitsverbetering', maar zo lang kwaliteitsverbetering niet in meetbare termen wordt uitgedrukt blijft dat natuurlijk een subjectief begrip.

Belangrijkste insteek bij subsidiëring van de herinrichting openbare ruimte is dus evenals bij de fysieke ontwikkelingen, sturen op provinciale doelen. Een subsidie voor deze component is dus geen vanzelfsprekendheid meer, doch wordt alleen verleend indien een plan componenten bevat waarmee doelen uit de thema's "Jong zijn in Limburg" en "Vitale kernen en buurten" worden gerealiseerd. Om bij het realiseren van die doelen maatwerk te kunnen leveren, wordt de voorwaarde dat de te subsidiëren maatregelen een direct ruimtelijke relatie met de fysieke ontwikkeling moeten hebben losgelaten. Wel dient nog steeds sprake te zijn van een direct inhoudelijke relatie met die fysieke ontwikkeling. De Provincie zal met de gemeenten afspraken maken over welke componenten van de herinrichting openbare ruimte voor subsidie in aanmerking kunnen komen en welke niet.

Voorbeeld:

Een gemeente realiseert een brede school en wil tevens investeren in een veilige schoolomgeving en een veilige schoolroute. In de oude systematiek werd dan de

herinrichting van de direct rondom de school gelegen openbare ruimte gesubsidieerd, mits er sprake was van kwaliteitsverbetering. Onderdelen als parkeerplaatsen, verlichting, beplanting of straatmeubilair waren dan onderwerp van subsidie.

Het inrichten van een veilige oversteekplaats op 300 m. van de school kwam op grond van de regelgeving niet voor subsidie in aanmerking. Dit zal in de nieuwe systematiek veranderen doordat de ruimtelijke relatie met de fysieke ontwikkeling (in dit geval de brede school) wordt losgelaten. In de nieuwe opzet maakt de Provincie met de gemeente een afspraak over de component 'veilige schoolroute'. Zowel de in dit voorbeeld genoemde oversteekplaats als bijvoorbeeld verkeersdrempels bij de school of een 'kiss-and-ride'-strook kunnen daar deel van uitmaken. De parkeerplaatsen, bermbeplanting en lantaarnpalen e.d. worden niet gesubsidieerd.

8.4. Proces

Het werken met een reserve 'bestuurlijke afspraak geluid' leidt tot een verbijzondering in het proces van subsidiëring. Teneinde het beleid ten aanzien van de ontschotting van de voor geluidssanering berekende middelen te ondersteunen, en gemeenten daadwerkelijk meer bestedingsvrijheid te bieden, zullen subsidies voor gemeenten allereerst ten laste worden gebracht van de voor die gemeente in het kader van de bestuurlijke afspraak gereserveerde middelen. Dus ook als het een regulier stedelijk vernieuwingsproject betreft. Om misverstanden te voorkomen worden hieronder derhalve een aantal gevolgen van deze insteek uiteengezet:

- Subsidies worden slechts verstrekt, indien een plan voorkomt op de selectielijst zoals deze door Gedeputeerde Staten zal worden vastgesteld en indien naar aanleiding daarvan een afsprakenkader wordt vastgesteld over samenwerking tussen Provincie en gemeente bij de uitvoering van het thema "Vitale kernen en buurten".
- Selectie van plannen geschiedt mede aan de hand van de door de gemeente aangegeven prioriteitsvolgorde.
- Subsidies worden, met het oog op de bestedingsvrijheid van gemeenten, in volgorde van prioriteit allereerst in mindering gebracht op het op grond van de bestuurlijke afspraak voor de gemeente gereserveerde (restant)budget. In geval van een regulier stedelijk vernieuwingsproject wordt het resterende te subsidiëren bedrag ten laste van de reguliere ISV-middelen gebracht.
- Subsidies voor ISV-geluidsprojecten kunnen worden verstrekt, zolang deze het op grond van de bestuurlijke afspraak voor de gemeente gereserveerde (restant)budget niet overschrijden.
- ISV-geluidsaanvragen met prioriteit 1, kunnen per direct worden afgedaan.
- ISV-geluidsaanvragen met een lagere prioriteit worden aangehouden totdat een besluit is genomen over de aanvraag voor een regulier ISV-project met een hogere prioriteit van diezelfde gemeente. Reden hiervoor is, dat eerst moet worden bepaald welk budget van de in het kader van de bestuurlijke afspraak gereserveerde middelen dient te worden afgeboekt.
- Omwille van een efficiënte en tijdige besteding van de op grond van de bestuurlijke afspraak gereserveerde middelen, dienen de concrete subsidieaanvragen voor ISV-geluidsprojecten (welke dienen te volgen op de door de gemeente in het voortraject kenbaar gemaakte prioriteitstelling), uiterlijk 1 juli 2008 bij de Provincie te worden ingediend. Middelen als hierboven bedoeld, die na 31 december 2008 niet zijn verplicht, worden met ingang van 1 januari 2009 gevoegd bij de dan nog resterende reguliere ISV-middelen. De reservering van nog niet verplichte middelen op grond van genoemde bestuurlijke afspraak, komt per 1 januari 2009 te vervallen.

9. Subsidiedrempel en –plafond

Per projecttype een indicatie voor de hoogte van de subsidie

Onder het vorige kopje is reeds aangekondigd, dat per projecttype een subsidiedrempel en –plafond wordt geïntroduceerd. Drempel en plafond hebben betrekking op de grondexploitatie exclusief bodem en exclusief openbare ruimte. Aan de laatste twee componenten wordt een maximale bijdrage per project gekoppeld. De Provincie wil de besteding aan deze componenten per project om een aantal uiteenlopende redenen beteugelen.

In het geval van bodemsanering is reeds aangehaald, dat met name de eigenaar en/of veroorzaker een belangrijk deel van de kosten voor hun rekening dienen te nemen. De Provincie wil maximaal 25% van de saneringskosten subsidiabel stellen met een maximum van € 250.000,-- bij een centrumplan en € 125.000,-- bij een functieveranderingslocatie. Ook eventuele verwervingskosten kunnen gedeeltelijk uit dit deel van het budget worden bekostigd. Bij de component openbare ruimte wil de Provincie toe naar een selectieve maatwerk aanpak waarmee de provinciale doelen optimaal worden bediend. De Provincie wil voor deze component maximaal € 250.000,-- besteden bij een centrumplan en € 125.000,-- bij een functieveranderingslocatie of aanpassing van de bestaande woningvoorraad. De verschillende behandeling van het projecttype centrumplan versus de projecttypen functieveranderingslocatie en aanpassen bestaande voorraad, komt voort uit het verschil in schaal en omvang tussen deze projecten.

De subsidiedrempels en –plafonds zijn hieronder per projecttype aangegeven. Bij het bepalen van de hoogte van drempel en plafond is rekening gehouden met de financiële inspanning die een gemiddeld project van dat type van een gemeente vergt, alsmede met de te verwachten vraag (en daaraan gerelateerd een streefaantal) per type. De Provincie geeft daarbij nogmaals nadrukkelijk aan dat ze selectief te werk wil gaan. We verdelen de beschikbare middelen liever over tien lastige projecten, die daarmee ook alle tien de eindstreep halen, dan over dertig projecten, waarvan de tien lastigste wegens gebrek aan middelen helaas mislukken.

De Provincie heeft voor de projectgemeenten een totaal budget van € 13.487.678,-- (exclusief op te bouwen rente) beschikbaar. Dat bedrag is als volgt opgebouwd:

ISV-regulier	€ 4.790.178,--
Bestuurlijke afspraak	€ 6.512.000,--
Bodem	€ 2.185.500,--

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om schotten tussen de diverse projecttypen te plaatsen. De hieronder te noemen bedragen per projecttype zijn indicatief en gerelateerd aan de te verwachten bijdrage per project en een schatting van het aantal projecten per type. Bovendien gaat het om maximaal benodigde bedragen. Waarschijnlijk zullen de werkelijk benodigde bedragen lager uitvallen. In dat geval kunnen van de resterende middelen één of meer reserveplannen worden uitgevoerd.

Centrumplan

Geschat aantal kansrijke projecten van dit type: 4.

Beschikbaar t.b.v. grondexploitatie:		drempel = € 500.000,--
		plafond = € 1.000.000,--
Beschikbaar t.b.v. bodemsanering:	25% met maximum van € 250.000,--	
<u>Beschikbaar t.b.v. openbare ruimte:</u>	<u>25% met maximum van € 250.000,--</u>	
Beschikbaar per project:		maximaal € 1.500.000,--
Totaal indicatief benodigd:		maximaal € 6.000.000,--

Funcieveranderingslocatie

Geschat aantal kansrijke projecten van dit type: 8.

Beschikbaar t.b.v. grondexploitatie:		drempel = € 200.000,--
		plafond = € 300.000,--
Beschikbaar t.b.v. bodemsanering:	25% met maximum van € 100.000,--	
<u>Beschikbaar t.b.v. openbare ruimte:</u>	<u>25% met maximum van € 100.000,--</u>	
Beschikbaar per project:		maximaal € 500.000,--
Totaal indicatief benodigd:		maximaal € 4.000.000,--

Herstructureringsproject

Geschat aantal kansrijke projecten van dit type: 3.

Beschikbaar t.b.v. grondexploitatie:		drempel = € 200.000,--
		plafond = € 300.000,--
Beschikbaar t.b.v. bodemsanering:	25% met maximum van € 100.000,--	
<u>Beschikbaar t.b.v. openbare ruimte:</u>	<u>25% met maximum van € 100.000,--</u>	
Beschikbaar per project:		maximaal € 500.000,--
Totaal indicatief benodigd:		maximaal € 1.500.000,--

Geluidssanering

Geschat aantal projecten van dit type: 130

<u>Benodigd per woning:</u>	<u>geschat € 15.000,--</u>
Totaal benodigd:	€ 1.950.000,--

Totaal indicatief benodigd voor de ISV-projectgemeenten € 13.450.000,--

Gelet op dit schema en uitgaande van het geschatte aantal projecten per type, kan worden gesteld, dat in de ISV2-periode minimaal 16 projecten (exclusief geluidssaneringsprojecten) kunnen worden gehonoreerd met een indicatief totaal bedrag van € 11.500.000,--. De uiteindelijke vraag naar middelen voor reguliere ISV-projecten zal mede afhangen van de mate waarin projectgemeenten prioriteit geven aan deze projecten. De verwachting is ook dat niet alle projecten met het maximaal beschikbare bedrag zullen worden gesubsidieerd, waardoor het totaal aantal te realiseren projecten mogelijk hoger uit zal vallen. Ter vergelijking: In de ISV1-periode zijn in totaal 22 projecten gehonoreerd (exclusief geluidssaneringsprojecten) met een totaal bedrag van ruim € 9.500.000,--.

10. Puntenscoretabel Methodiek bij prioritering

De puntenscoretabel is een uitstekend middel, dat helpt bij het prioriteren en selecteren van kansrijke projecten. In het eerste ISV-tijdvak heeft de Provincie ook gewerkt met een puntenscoretabel. Echter vanwege de systematiek met twee jaarlijkse indienrondes en een niet optimaal uitgebalanceerde puntentoekenning, kwam die prioritering niet goed uit de verf. De systematiek garandeerde wel een bepaalde drempelscore, een synoniem voor een bepaalde mate van integraliteit van de plannen, maar zorgde niet voor een onderlinge prioritering van projecten. Immers zodra projecten de drempelscore haalden, was aan de belangrijkste beleidsinhoudelijke voorwaarde voor subsidietoekenning voldaan. Alleen bij de laatste indienronde van december 2004, met de bodem van het beschikbare budget in zicht, had in theorie onderlinge prioritering van projecten aan de orde kunnen komen. Daarnaast speelde het aspect, dat de puntentoeekenning aan de diverse projectonderdelen nog niet was afgestemd met de doelen uit de thema's "Vitale kernen en buurten" en "Jong zijn in Limburg".

De puntenscoretabel is ten behoeve van de nieuwe beleidsregels verder geoptimaliseerd. De puntenscoretabel is volledig gebaseerd op de prioriteiten die voortvloeien uit de gezamenlijke doelen uit het ISV-beleidskader en de genoemde thema's "Vitale Buurten en Kernen" en "Jong zijn in Limburg". Uiteraard is bij de opzet van de nieuwe puntenscoretabel, zo veel mogelijk rekening gehouden met de aard en omvang van de opgave in relatie tot de betekenis voor de leefbaarheid van de betrokken woonkern. Voorkomen moet worden dat kleinere projecten in kleine kernen ondergesneeuwd raken ten opzichte van grootschalige projecten in grote kernen, terwijl deze voor de leefbaarheid in zo'n kleine kern van grote betekenis kunnen zijn. De tabel is opgebouwd uit een zestal vaste componenten welke zijn gebaseerd op de vijf doelen die in deze beleidsnota zijn geformuleerd. Daaraan gekoppeld is een bonus-malus regeling waarmee wordt beoogd om bijzondere prestaties extra te waarderen en ongewenste effecten tegen te gaan. De volledige tabel is opgenomen in de bijlage.

Aan de hand van de puntenscoretabel zal een voorselectie van projecten worden gemaakt. Deze voorselectie geschiedt dus louter op basis van inhoudelijke doelen. Bij de uiteindelijke wenst de Provincie, zoals reeds gezegd, enige beleidsruimte.

11. Basisgegevens Wat wil de Provincie van gemeenten weten

Om een zorgvuldige selectie te kunnen maken heeft de Provincie een aantal gegevens nodig van de gemeenten. Het gaat hierbij nog niet zo zeer om definitieve gegevens, maar meer om indicatieve gegevens. Op basis van deze gegevens wil de Provincie zich een beeld vormen van een project en een afweging maken van de prestaties, zowel inhoudelijk als financieel, die daartoe door de gemeente geleverd moeten worden. De gevraagde gegevens zijn grofweg in vier categorieën onder te brengen: strategische visie, beschrijving bestaande situatie, beschrijving nieuwe situatie en financiële gegevens. Het gaat er in ieder geval om, dat de Provincie inzicht verkrijgt in de samenhang tussen fysieke en sociale opgaven en - meer gericht op het project - inzicht in de bestaande situatie, de nieuwe situatie en wat er voor nodig is om die

nieuwe situatie te realiseren, evenals de globale financiële gegevens. Hieronder is aangegeven welke gegevens de Provincie verlangt.

11.1. Strategische visie

1. Een recente ruimtelijke structuurschets (niet ouder dan drie jaar) of een soortgelijk strategisch ruimtelijk document, waaruit de relatie blijkt tussen de fysieke problematiek en de voorgestelde oplossingen in een kern of gemeente.
2. Een recente sociale structuurschets (niet ouder dan drie jaar) of een soortgelijk strategisch sociaal document, waaruit de relatie blijkt tussen de sociale problematiek en de voorgestelde oplossingen in een kern.
3. Een (concept) regionale woonvisie, waaruit de samenhang blijkt tussen de door de gemeente aangedragen woningbouwprojecten en de woningbouwprojecten in andere gemeenten binnen de regio.
4. Een samenvatting van de hoofduitgangspunten en belangrijkste projecten uit het regionale programma wonen-welzijn-zorg.
5. Indien beschikbaar, een afsprakenkader dat de gemeente en Provincie in het kader van de uitvoering van het provinciaal thema 'vitale buurten en kernen' met elkaar zijn overeengekomen.

11.2. Beschrijving bestaande situatie

1. Een overzichtskaart van de bestaande situatie op kadastrale ondergrond (schaal 1:1000) met daarop aangegeven de begrenzing van het totale plangebied en de begrenzing van de ondergrond die tot de grondexploitatie wordt gerekend.
2. Een overzichtskaart van de bestaande situatie op kadastrale ondergrond (schaal 1:1000) met daarop aangegeven de huidige functies en bestemmingen van de diverse opstallen c.q. percelen gelegen binnen het plangebied, zo nodig voorzien van een tekstuele toelichting. De toelichting is beslist noodzakelijk voor de bestemming bedrijven (inzicht verschaffen in de bedrijfsactiviteiten en de mate van milieuhinder) en de bestemming bijzondere doeleinden (onderwijsinstellingen, gemeenschapsaccommodaties, kloosters en kerken).
3. Een fotorapportage van alle opstallen die deel uitmaken van de grondexploitatie (zie ook onder IV, punt 1).
4. Een fotorapportage van die onderdelen van de openbare ruimte die een kwaliteitsimpuls behoeven, voorzien van een tekstuele toelichting over het nut en noodzaak van de voorgenomen maatregelen.

11.3. Beschrijving nieuwe situatie

1. Een overzichtskaart van de nieuwe situatie op kadastrale ondergrond (schaal 1:1000) met daarop met daarop ingetekend de gewenste inrichting van het plangebied (functies c.q. bestemmingen), voorzien van een tekstuele toelichting.
2. Een beschrijving van de aanleiding die ten grondslag ligt aan de voorgenomen ontwikkeling.
3. Een beschrijving van het doel dat beoogd wordt met de voorgenomen ontwikkeling.
4. Een toelichting op het stadium van de planvoorbereiding, waarbij aandacht moet worden geschonken aan:
 - het stadium van overleg met (markt)partijen;
 - het stadium van planologisch vooroverleg;

- het inzicht in de bodemgesteldheid (historisch onderzoek?) en (zo mogelijk) een indicatie van de hoogte van de saneringskosten en de mogelijkheden voor verhaal;

- het inzicht in de beschikbare (potentiële) dekkingsmiddelen;
 - het inzicht in het voorgestane tijdpad om te komen tot planrealisatie.
5. Een ingevulde puntenscoretabel.

11.4. Financiële gegevens (alle bedragen exclusief BTW)

1. Een overzicht van alle opstallen c.q. percelen die onderdeel uitmaken van de grondexploitatie, waarbij per object de volgende gegevens moeten worden aangegeven (zie ook onder II, punt 3):
 - a. Het kadastrale nummer evenals de oppervlakte van het betreffende perceel.
 - b. De huidige eigendomssituatie.
 - Indien het gaat om gemeentelijk eigendom aangegeven sinds wanneer het eigendom is van de gemeente en om welke koopsom het destijds ging.
 - Indien het gaat om van oudsher gemeentelijk eigendom inzicht in de boekwaarde per 1 januari 2006 van de betreffende objecten.
 - c. De reële marktwaarde op basis van een taxatie (datum taxatie aangegeven) en indien nog niet voorhanden de WOZ-waarde per 1 januari 2003.
2. Een overzicht van alle overige kosten met betrekking tot de grondexploitatie (globale ramingen op basis van ervaringscijfers zijn voorshands voldoende) waarbij in ieder geval moeten worden opgenomen: de sloopkosten, de kosten bouw- en woonrijpmaken, de kosten van aanpassing nutsvoorzieningen, de kosten van voorbereiding en planontwikkeling en de renteverliezen (percentage en looptijd aangeven).
3. Indien er ook sprake is van het aanpassen / herinrichten van de openbare ruimte dan moeten de kosten die hierop betrekking hebben in apart worden aangegeven en niet worden opgenomen in de kosten bouw- en woonrijpmaken!
4. Een overzicht van alle grondopbrengsten woningbouw met betrekking tot de grondexploitatie. Deze moeten worden onderverdeeld naar de verschillende categorieën (grondgebonden huur- of koopwoningen, gestapelde huur- of koopwoningen), waarbij per categorie een globale inschatting moet worden gegeven in de hoogte van de stichtingskosten voor wat betreft de huursector en een globale inschatting van de te verwachten VON-prijzen voor wat betreft de koopsector. Indien bekend tevens een inschatting geven van de oppervlakte netto uit te geven grond voor de grondgebonden woningbouw.
5. Een overzicht van alle grondopbrengsten niet-woningbouw met betrekking tot de grondexploitatie. Deze moeten worden onderverdeeld naar de verschillende categorieën (o.a. commerciële voorzieningen, kantoren, bijzondere doeleinden) waarbij categorie een inschatting moet worden gegeven van de oppervlakte netto uit te geven grond en de te verwachten grondprijzen.
6. Een overzicht van overige mogelijke opbrengsten, waarbij moet worden gedacht aan bijdragen uit bouwgrond- of baatbelasting, bijdragen op grond van andere subsidieregelingen en /of bijdragen van (markt)partijen in de grondexploitatie.

Toelichting puntenscoretabel

Algemeen

Teneinde op een verantwoorde wijze een selectie van plannen te kunnen maken, welke goed tegemoet komen aan onze doelstellingen, is een puntenscoretabel opgesteld. Indien een project componenten bevat die inspelen op de doelstellingen, scoort dat project een bepaald aantal punten. Ook is een bonus-malus systeem opgenomen om extra prestaties extra te belonen en ongewenste ontwikkelingen binnen de perken te houden. De toekenning van het aantal punten per component, is enerzijds gebaseerd op de mate van prioriteit van een bepaalde doelstelling en anderzijds op de gemiddelde inspanning die realisatie van die component vergt. Bij de projecttypen 'functieveranderingslocatie' en 'herstructureringsproject' is bovendien rekening gehouden met de kleine plattelandskernen. Alleen kijken naar kwantitatieve prestaties houdt het gevaar in, dat relatief kleine (maar evengoed belangrijke) projecten in kleine kernen, ondergesneeuwd raken bij de grootschalige plannen in de grotere kernen. Het projecttype 'centrumplan' is wel alleen voor de grotere kernen met een regionale verzorgende functie bestemd. De plannen worden mede aan de hand van deze puntenscoretabel geselecteerd. Tevens wordt een aantal reserveplannen aangewezen.

Van groot belang is een goede samenwerking tussen Provincie en gemeente bij de uitvoering van het thema 'Vitale kernen en buurten'. De Provincie probeert dit te bevorderen door het maken van afsprakenkaders met gemeenten, waarin wederzijdse verplichtingen op het gebied van prestaties, inzet van middelen, kennis en deregulering zijn vastgelegd. In 2004 is een start gemaakt met het opstellen van afsprakenkaders, echter in veel gemeenten bestaat zo'n afsprakenkader nog niet. Inzet is, dat gemeenten waarvan een plan in de voorselectie wordt opgenomen, samen met de Provincie gaat werken aan zo'n afsprakenkader. Van gemeenten wordt gevraagd om in hun aanbiedingsbrief kenbaar te maken, of zij actief wil meewerken aan het opstellen van een afsprakenkader. De malusregeling is dan ook alleen van toepassing, indien een gemeente daar niet toe bereid mocht zijn.

Woningbouw

Eén van de doelen die de Provincie met deze nieuwe ISV-beleidsregels wil bereiken, is het realiseren van voldoende woningbouw voor jongeren en starters in de sociale huursector (netto huur < € 325,91 prijspeil 1 januari 2005) en de goedkope koopsector (v.o.n. < € 156.467,-- prijspeil 1 januari 2005) in plattelandsgemeenten. Ook het aanbod van nultredenwoningen en zorgwoningen moet worden verhoogd. Voor dit type woningen is het uitdrukkelijk de bedoeling dat niet alleen in de goedkope prijsklasse, maar ook in de duurdere prijsklasse wordt gebouwd en zowel in de koop- als de huursector. In de ontwerp Woonvisie welke op 21 december 2004 door Gedeputeerde Staten is vastgesteld is aangegeven, dat de taakstelling voor nultredenwoningen voor een belangrijk deel dient te worden opgepakt middels aanpassing van de bestaande woningvoorraad. Verbetering van de bestaande voorraad sociale huurwoningen is dan ook als een extra aandachtspunt opgenomen in dit ISV-beleid.

Aan iedere nieuw gerealiseerde en verbeterde woning wordt een basisscore van 5 punten toegekend. Voor een nultreden- of zorgwoningen worden 5 punten extra toegekend.

Gelet op de aankomende vergrijzingsgolf en de daarmee gepaard gaande afname van de woningbehoefte (zie ontwerp Woonvisie) is het aanpassen van de bestaande

voorraad sociale huurwoningen een belangrijk speerpunt van de stedelijke vernieuwing in Limburg.

Het aanpassen van de bestaande woningvoorraad dient te worden gerelateerd aan het creëren van nieuwe woonmilieus waar veel vraag naar is. Dit impliceert, dat niet alleen de woningen zelf, maar zeker ook de woonomgeving dient te worden verbeterd.

Ook de component bodemverontreiniging is bij dit onderdeel ondergebracht. De nieuwe werkwijze, waarbij in een vroegtijdig stadium moet worden bepaald of een project al dan niet wordt geselecteerd, is echter vaak nog niet bekend of er sprake is van bodemverontreiniging en in hoeverre de verontreinigde grond gesaneerd dient te worden en op welke wijze. Het toekennen van punten aan deze component is derhalve lastig. Daar staat tegenover dat mogelijke bodemsanering wel in hoge mate bijdraagt aan een betere woon- en leefkwaliteit en stedelijke vernieuwingsactiviteiten mogelijk maakt, die anders op grond van de Milieuwetgeving niet mogelijk zouden zijn. Bodemsanering heeft derhalve hoge prioriteit in het kader van het thema “Vitale buurten en kernen”.

Om de bodemcomponent toch mee te kunnen laten wegen in de puntenscore van een project, zal aan de hand van een licht historisch bodemonderzoek worden bekeken, in hoeverre sprake zou kunnen zijn van een “aan alle waarschijnlijkheid grenzende zekerheid” vervuilde bodem, welke met het oog op de aldaar gewenste ontwikkeling op nog nader te bepalen wijze gesaneerd dient te worden.

Zoals reeds aangekondigd, is in de puntenscoretabel een compensatieregeling voor kleine kernen geïntroduceerd. Plannen van het type ‘functieveranderingslocatie’ en ‘herstructureringsproject’ in kernen met minder dan 1500 inwoners, kunnen 200 punten bij hun totaalscore optellen. De totaalscore van plannen van diezelfde typen in kernen met meer dan 5000 inwoners wordt met 200 punten verminderd. De Provincie verwacht door middel van deze compensatieregeling, ook kleinschalige plannen in kleine kernen te kunnen bedienen.

Een belangrijk aspect van het nieuwe ISV-beleid is regionale afstemming van woningbouwprogramma’s. In het provinciaal beleidskader is dit aspect nader toegelicht. Het volkshuisvestingsbeleid van de Provincie is nadrukkelijk gericht op het maken van kwantitatieve én kwalitatieve afspraken over woningbouwtaakstellingen tussen regiogemeenten. Om dit belang te benadrukken is een malusregeling opgenomen voor woningbouwplannen waarover geen regionale overeenstemming kan worden bereikt. De totaalscore van deze plannen wordt met 200 punten verminderd. Het is dus niet zo, dat deze projecten per definitie geen doorgang zullen vinden. Wel zal de Provincie indien zich deze situatie voor mocht doen, zeer nadrukkelijk bekijken of in het kader van een zorgvuldige belangenafweging, financiële steun voor zo’n project wel gewenst is. In ieder geval zal overleg worden gevoerd met de betrokken partijen.

Beëindigen milieuhinder in de woonomgeving

Een belangrijke bedreiging voor de leefbaarheid in woonkernen is de aanwezigheid van milieuhinder en milieuhinderlijke bedrijvigheid in of in de directe nabijheid van woonwijken. Beëindiging van deze milieuhinder scoort dan ook goed in het kader van deze ISV-regeling. Er is gezocht naar een systeem om een weging te kunnen maken van de aard en omvang van de hinder en de effecten daarvan op de nabije omgeving. Gekozen is voor een systematiek waarbij het aantal gehinderde woningen in kaart wordt gebracht. Dit geschiedt aan de hand van projectie van fictieve hindercirkels uit de VNG-publicatie ‘Bedrijven en Milieuzonering’ op een projectkaart.

Ieder type bedrijf heeft een fictieve hindercirkel met een straal die correspondeert met de mate van hinder of gevaar die dat bedrijf veroorzaakt. Woningen die geheel of gedeeltelijk binnen de fictieve cirkel vallen zijn gehinderde woningen in het kader van deze ISV-regeling.

Er bestaan vele vormen van milieuhinder zoals geurhinder, stofhinder, geluidhinder, luchtverontreiniging, gevaarlijke stoffen, vrachtverkeer en bodemverontreiniging. Een nadere differentiatie tussen deze vormen van milieuhinder is zeer lastig, zo niet ongewenst. Want wie bepaalt of de geurhinder van de boerderij van de burens meer of minder overlast veroorzaakt dan de timmerfabriek aan de overkant van de straat.

Niet ieder bedrijf veroorzaakt even veel hinder. En sommige bedrijven met vormen van beperkte milieuhinder (bijvoorbeeld de bakker) willen we juist behouden. De Provincie richt zich in het kader van dit ISV-beleid op bedrijven uit categorie 3 en 4 uit de genoemde VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering. Het gaat dan vaak om bedrijven die vanuit een historische situatie in of in de directe nabijheid van een woonkern zijn gesitueerd, maar daar gelet op de aard en omvang van de bedrijvigheid en de aangescherpte milieuregelgeving eigenlijk niet meer thuishoren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pluimveebedrijven, varkenshouderijen, LPG-vulpunt, autosloperijen, timmerwerkplaatsen of ijzergieterijen. Deze opsomming is uiteraard niet limitatief. Bedrijven uit de categorie 1 en 2 horen thuis in woonomgevingen, terwijl bedrijven uit de categorie 5 en 6 per definitie thuishoren op een industrieterrein.

Aan plannen met één of twee genoemde componenten wordt een score van 100 punten toegekend. Bij drie componenten of meer is de score 200 punten. Een component 'vrachtverkeer' neemt een bijzondere positie in, omdat deze in principe zowel stank- als geluidsoverlast kan veroorzaken. Dubbeltelling van deze component is niet mogelijk.

Geluidssanering woningen A- en raillijst

Ondanks de voorgenomen ontschotting van geluidmiddelen, blijft sanering van de A-lijst en raillijst natuurlijk gewoon onderdeel uitmaken van het ISV-beleid. Alleen dient de sanering deel uit te maken van een stedelijk vernieuwingsplan. Per gesaneerde woning wordt een score van 2 punten toegekend. Deze score is uiteraard lager dan de score voor het realiseren van een nieuwe woning. Overigens is het ook toegestaan om de geluidbelasting op de gevel op een alternatieve wijze te realiseren, bijvoorbeeld door het bouwen van een geluidsscherm. Ook bij sloop van woningen op de A-lijst en raillijst mag 1 punt per woning bij de totaalscore worden opgeteld.

Behoud en herbestemmen vrijkomende bebouwing

Een steeds vaker voorkomend fenomeen is, dat gebouwen met een van oudsher bijzondere functie, deze functie verliezen en leeg komen te staan. Gedacht kan worden aan kloosters, scholen of een boerderij, maar ook aan het oud-gemeentehuis of een gemeenschapshuis. Het blijkt vaak moeilijk om in zo'n geval een gepaste nieuwe bestemming te vinden, terwijl de gemeenschap vaak juist gehecht is aan deze panden. Met hun vaak markante architectuur nemen veel van deze panden een bijzondere positie in, in de stedenbouwkundige structuur van een dorp. Behoud en herbestemming van dit soort panden, bijvoorbeeld met woningbouw, is dan ook één van de doelstellingen van dit nieuwe ISV-beleid.

Echter ook indien behoud van dit soort panden niet mogelijk blijkt, kunnen punten worden toegekend. Immers ook het slopen van dit soort panden vergt een bepaalde inspanning, welke uiteindelijk ook de leefbaarheid in een buurt of kern ten goede komt. Omwille hiervan kunnen ook extra punten worden gescoord voor het slopen van een milieuhinderlijk bedrijf.

Aan plannen die hierop inspelen wordt een score van 100 punten toegekend per te behouden en her te bestemmen bijzonder object. Wordt het object echter gesloopt, dan is de score slechts 25 punten. Er is een bonus-malusregeling opgenomen voor cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. In geval van behoud van een beschermd monument worden 50 punten extra toegekend.

Realiseren sociaal maatschappelijke voorzieningen

Een ander belangrijk aspect voor het behoud van de leefbaarheid in een woonkern, is het behouden en waar mogelijk nieuwbouw van sociaal maatschappelijke voorzieningen. Voorzieningen als brede scholen, multifunctionele wijkcentra, servicewinkels en zorgvoorzieningen vormen de ruggengraat voor een goede sociaal, maatschappelijke structuur in een woonkern. Plannen scoren derhalve punten indien in de realisatie van dit soort voorzieningen is voorzien. Bij de toekenning van punten is rekening gehouden met de financiële inspanning die realisatie van deze voorziening doorgaans vergt. Een brede school scoort dus hoger dan een servicewinkel.

Naast de sociaal maatschappelijke voorzieningen zijn ook de onderdelen detailhandel/supermarkt alsmede werkruimte voor jonge starters opgenomen in de puntenscoretabel. Deze onderdelen ogen wellicht wat vreemd omdat het hier in feite gaat om economische doelstellingen, terwijl dit type doelstellingen nu juist geen onderdeel meer uitmaken van het rijksbeleidskader. Echter omdat deze onderdelen van groot belang zijn voor het genereren van werkgelegenheid voor (vaak jonge) mensen in wijk of buurt, wil de Provincie deze planonderdelen beslist waarderen door het toekennen van een score.

De toe te kennen punten spreken voor zich. Voor dit onderwerp is geen bonus-malusregeling opgenomen.

Kwaliteitsimpuls openbare ruimte

Investerings in fysieke gebouwen gaan hand in hand met investeringen in de openbare ruimte. Toch wil de Provincie in deze nieuwe beleidsperiode wat betreft het toekennen van subsidies, iets selectiever omgaan met ingrepen in die openbare ruimte. Er dient in ieder geval minimaal een directe fysieke of planinhoudelijke relatie te bestaan met de investeringen in woningen en voorzieningen. Van belang om te weten is in ieder geval, dat het toekennen van een puntenscore op één van de in de tabel opgenomen onderdelen, niet automatisch leidt tot een financiële bijdrage in dat bewuste planonderdeel. Voor een toelichting op dit standpunt wordt verwezen naar de beleidsregels.

Bij ingrepen in de openbare ruimte moet sprake zijn van een zichtbare kwaliteitsimpuls. De Provincie realiseert zich dat dit een ruim begrip is, waarmee we nog alle kanten op kunnen. Want wanneer is er sprake van een kwaliteitsimpuls en wanneer niet?! In ieder geval vindt de Provincie twee zaken van belang, te weten het verbeteren van de functionaliteit en bruikbaarheid van openbare ruimte op diverse schaalniveaus, en het

verbeteren van de veiligheid en duurzaamheid van openbare ruimte op diverse schaalniveaus. De gewenste kwaliteit van de openbare ruimte wordt mede bepaald door het gewenste woonmilieu. De opgenomen onderdelen en de daaraan toe te kennen puntenscore spreken voor zich.

Ook hier is de hoogte van de score mede gebaseerd op de te verwachten financiële inspanning die deze ingreep met zich meebrengt. Voor dit onderwerp is geen bonus-malusregeling opgenomen.

Puntenscoretabel	
gemeente	project
1. realiseren goedkope woningbouw huur/koop t.b.v. starters/studenten, nultreden- en zorgwoningen en ingrijpende verbetering bestaande voorraad sociale huurwoningen	
<ul style="list-style-type: none"> - per woning (nieuwbouw of woningverbetering) - Indien daarbij sprake is van uitbreiding van het aantal nultreden- en zorgwoningen (woonkeur) - Indien een te verbeteren woning/woongebouw een beschermd monument is - Indien het realiseren van woningbouw gepaard gaat met bodemsanering - Indien een project is opgenomen in een vastgesteld wonen-welzijn-zorg programma - Indien geen regionale overeenstemming is bereikt over het woningbouwprogramma - Indien geen afsprakenkader thema 'vitale buurten en kernen' is of wordt opgesteld - Compensatie kleine kernen 	
2. beëindigen milieuhinder en milieuhinderlijke bedrijvigheid in woonomgeving	
<p>De volgende componenten worden onderscheiden: geurhinder, luchtverontreiniging, stofhinder, geluidhinder, gevaar, vrachtverkeer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij 1 of 2 componenten: - Bij 3 of meer componenten: - Afname aantal gehinderde woningen 	
3. herbestemmen cq sloop/vervangen vrijkomende bebouwing	
<ul style="list-style-type: none"> - klooster - school - boerderij (niet milieuhinderlijk) - bedrijf (niet milieuhinderlijk) - overig - Indien het her te bestemmen gebouw een beschermd monument is 	
4. geluidssanering	
<ul style="list-style-type: none"> - saneren woningen op A- en raillijst 	
5. realiseren (sociaal maatschappelijke) voorzieningen	
<ul style="list-style-type: none"> - brede school - multifunctionele wijkvoorziening - servicewinkel - detailhandel/supermarkt - zorgvoorzieningen - werkruimte jonge starters 	
6. kwaliteitsimpuls openbare ruimte	
<ul style="list-style-type: none"> - grootschalige aanpassing bestaande infrastructuur c.q. aanleg nieuwe infrastructuur (incl. parkeren) t.b.v. het beter laten functioneren van bestaande woon- en leefgebieden - realiseren gebiedsgerichte verkeersveiligheidsmaatregelen - realiseren gebiedsgerichte kindvriendelijke woonomgeving (waaronder speelvoorziening/skatepark) - realiseren gebiedsgerichte rolstoelvriendelijke woonomgeving - realiseren gebruiksvriendelijke openbare verblijfsgebieden - realiseren gebiedsgerichte duurzame woonomgeving 	

Gedeputeerde Staten voornoemd,
mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst, voorzitter

drs. W.L.J. Weijnen, secretaris

Uitgegeven, 21 april 2005
De Secretaris,

drs. W.L.J. Weijnen